

Súd: Okresný súd Trnava
Spisová značka: 17P/38/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2122204740
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 10. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Johana Máčajová
ECLI: ECLI:SK:OSTT:2022:2122204740.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trnava sudkyňou JUDr. Johanou Máčajovou vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: Q. U., Q. XX.X.XXXX G. W. U., Q. XX.XX.XXXX, obe bytom u matky, v konaní zastúpené opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, pracovisko Hlohovec, deti matky: R. Z., Q. XX.X.XXXX, W. U. U. XXX, zastúpenej Advokátskou kanceláriou Lányiová, s.r.o., so sídlom Nám. Sv. Michala 11, Hlohovec, IČO: 47 258 535 a otca: D. U., Q. X.X.XXXX, W. Č. Ú. Q. T.X. W. K. Y. T. U., O. X, Bratislava, o návrhu otca na zníženie výživného, takto

rozhodol:

- I. Súd návrh na zníženie výživného zamietla.
- II. Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Otec sa svojím návrhom podaným na súd dňa 20.07.2022 domáhal zníženia jeho vyživovacej povinnosti na maloleté deti na minimálnu sumu na čas, pokiaľ je vo výkone trestu odňatia slobody. Svoj návrh odôvodnil tým, že naposledy bolo rozhodnuté v konaní pod sp.zn. 16P/4/2021 dňa 14.02.2022 v jeho neprítomnosti, síce s jeho súhlasom, pričom uviedol, že predpokladal, že súd zoberie do úvahy skutočnosť, že sa nachádza vo výkone trestu, kde mu bola určená na jeho žiadosť výška vyživovacej povinnosti na obe deti v maximálnej výške 49 Eur. Bola na neho aj uvalená exekúcia, ktorú nie je schopný platiť, a tak sa dostáva do veľkých podlžností, pričom je aj vystavený ďalšiemu trestnému stíhaniu nie z vlastnej vôle. Zámerom otca nie je vyhýbať sa trestnému stíhaniu, svoje deti považuje za svoju prioritu a veľmi ich ľúbi. Po skončení trestu sa o ne bude riadne starať a podieľať sa na ich výchove. Uvádza, že počas výkonu trestu je s nimi riadne v kontakte, od decembra 2021 mu bolo udelené 12-krát mimoriadne opustenie ústavu, pričom všetky vychádzky trávi s deťmi, s deťmi tak má stále veľmi blízky vzťah.

2. Matka s podaným návrhom nesúhlasila, návrh otca mal. detí navrhuje v celom rozsahu zamietnuť ako nedôvodný. Uviedla, že od poslednej úpravy výšky výživného uplynulo 7 mesiacov, pričom nedošlo k žiadnej zmene, ktorá by odôvodňovala zníženie vyživovacej povinnosti otca detí. Otec detí bol v čase rozhodovania tunajšieho súdu o úpp k mal. deťom vo výkone trestu odňatia slobody, jeho príjem bol rovnaký ako dnes, napriek tomu s výškou výživného na každé z detí v sume 150,- Eur súhlasil. Zároveň je potrebné uviesť, že otec si svoju situáciu (výkon trestu) zavinil sám, nie je preto dôvod, aby platil nižšie výživné, než aké by platil, keby bol na slobode.

Matka v súčasnosti poberá náhradné výživné, exekúcia, o ktorej sa otec zmienil v návrhu, je vykonávaná práve z dôvodu neplatenia výživného. Od poslednej úpravy nedošlo k žiadnej zmene na strane otca ani matky detí, matka síce zmenila zamestnávateľa, avšak jej príjem je stále rovnaký. Výdavky na výživu detí sú vyššie ako boli pred 7 mesiacmi, nakoľko vzrástli ceny potravín a energií.

3. Súd vo veci nariadil pojednávanie, pričom otec maloletých detí súhlasil s konaním v jeho neprítomnosti, súd vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania- matky maloletých detí, procesného opatrovníka, listinnými dôkazmi: výpis peňažných prostriedkov na účte otca, výplatné pásky otca, výpisom z lustrácie v ZVJS, pripojeným spisom Okresného súdu Trnava sp.zn. 16P/4/2021, pričom zistil tento stav veci:

4. Výživné bolo naposledy určené rozsudkom Okresného súdu Trnava č.k. 16P/4/2021-38 zo dňa 14.02.2022, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 09.03.2022 a vykonateľnosť dňa 21.02.2022, pričom otec bol pri rozvoде manželstva zaviazaný prispievať na výživu pre maloletú Q. v sume 150 Eur mesačne a pre maloletú W. v sume 150 Eur mesačne vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám matky počnúc právoplatnosťou rozsudku. Výživné v predmetnom konaní súd stanovil v uvedenej sume na základe výslovného súhlasu otca s návrhom matky v plnom rozsahu. Súd vychádzal zo skutočnosti, že pred tým, ako otec nastúpil do výkonu trestu, pracoval u svojho otca na stavbe. Matka žila v spoločnej domácnosti so svojou matkou, sestrou a svojimi maloletými dcérami, pričom matke na domácnosť prispieva podľa svojich možností. Jej mesačný príjem bol cca 750,- eur, nájomné v sociálnom byte je cca 130,- eur, zvlášť električka a voda a TV cca 100,- eur. Výdavky na maloleté deti matka špecifikovala v sume cca 270,- eur a pozostávali zo školného 17,- eur, hygiena 10,- eur, obedy v škôlke 39,- eur, cestovné do škôlky 10 eur, oblečenie a obuv 40,- eur, strava 120,- eur, 30 eur voda a elektrina. Ako svoje výdavky navrhovateľka uviedla strava 120,- eur, oblečenie a obuv 30,- eur, nájomné 30,- eur, hygiena 20,- eur, mobilný telefón 20,- eur, cestovné do práce 60,- eur. Iné vyživovacie povinnosti matka nemá.

5. Na pojednávaní zástupkyňa matky navrhla návrh otca zamietnuť, nakoľko nedošlo k žiadnej podstatnej zmene pomerov odôvodňujúcej zmenu výživného. Matka uviedla, že poberá náhradné výživné, a to od 6/2022, od exekútora dostala 21,- Eur, od ÚPSVR 200,- Eur, v júli 2022 od exekútora dostala v úhrne 30,- Eur, v auguste 2022 od exekútora dostala v úhrne 40,- Eur, od ÚPSVR 563,- Eur, v sept. 2022 od exekútora dostala v úhrne 40,- Eur od ÚPSVR 320,- Eur. S podaným návrhom otca na zníženie vyživovacej povinnosti nesúhlasí, nakoľko náklady na maloleté deti sú vysoké a neustále narastajú, zvýšil sa náklad na staršiu dcéru v škôlke o 18,- Eur, inak ostatné náklady sa nezmenili. Matka má rovnaký príjem, cca 650,- Eur, zmenila zamestnávateľa, pracuje v Hlohovci, nie v Trnave ako pri ostatnej úprave. S deťmi má otec pekný vzťah, vie sa o ne postarať, berie si deti v čase, keď má vychádzky z ústavu. Matka neplánuje iniciovať voči otcovi trestné stíhanie kvôli neplateniu výživného.

6. Opatrovník s návrhom otca na zníženie výživného nesúhlasil, nakoľko to nie je v záujme maloletého, otec sa do výkonu dostal svojím pričinením.

7. Z výpisu z lustrácie v ZVJS vyplýva, že otec maloletých detí vykonáva trest odňatia slobody na základe rozhodnutia OS Trnava konanie sp.zn. 3T/32/2019, a to do 06.07.2025, trest vykonáva v Ústave na výkon TOS v Bratislave. Čistá pracovná odmena za mesiac 2/2022 bola 215,50 Eur, z čoho na výživné uhradil sumu 43,60 Eur, za mesiac 3/2022 bola 233,34 Eur, z čoho na výživné uhradil sumu 43,60 Eur, za mesiac 4/2022 bola 182,81 Eur, z čoho na výživné uhradil sumu 49,10 Eur, za mesiac 5/2022 bola 202,15 Eur, z čoho na výživné uhradil sumu 49,68 Eur, za mesiac 6/2022 bola 202,06 Eur, z čoho na výživné uhradil sumu 49,67 Eur, za mesiac 8/2022 bola 207,86 Eur, z čoho na výživné uhradil sumu 53,12 Eur.

8. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Podľa § 78 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh. Ak dôjde k zrušeniu alebo zníženiu výživného pre maloleté dieťa za uplynulý čas, spotrebované výživné sa nevracia. Pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

Podľa § 26 Zákona o rodine, ak sa zmenia pomery, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností alebo dohodu o výkone rodičovských práv a povinností.

9. Na základe zisteného skutkového stavu súd dospel k záveru, že návrh otca na zníženie výživného nie je podaný dôvodne, nakoľko na strane otca sa od poslednej úpravy nezmenili pomery tak, aby odôvodňovali zníženie výživného k maloletým deťom. Otec je síce vo výkone trestu odňatia slobody, je zamestnaný a podľa jeho vyjadrení a listinných dôkazov jeho príjem je aktuálne v priemere len cca 207,- Eur, súdu však nepreukázal, že by došlo k akejkoľvek trvalej a podstatnej zmene pomerov na strane povinného otca od poslednej úpravy odôvodňujúcej zníženie výživného, ktoré by nepochybne bolo v neprospech maloletých detí. Pri rozhodovaní o určení výživného a jeho zmene je potrebné prihliadať predovšetkým na odôvodnené potreby a záujmy maloletých detí, zníženie výživného je tak výrazným zásahom do práv dieťaťa a dochádza k nemu len vo výnimočných a odôvodnených prípadoch, kedy povinná osoba nie je schopná doposiaľ určenú vyživovaciu povinnosť plniť z objektívnych dôvodov bez ohrozenia vlastnej sociálnej situácie. V predmetnom prípade sa o takúto situáciu nejedná, a to aj vzhľadom na prvoradú povinnosť každého povinného rodiča uhrádzať vyživovaciu povinnosť na maloleté deti. Deti nemôžu byť sankcionované znížením výživného týmto spôsobom, resp. nie je možné takto prenášať vyživovaciu povinnosť na druhého rodiča, ktorý si svoju povinnosť voči maloletým deťom riadne plní. Aktuálnu životnú situáciu si otec maloletých detí spôsobom svojho života zaviniť sám a táto skutočnosť nemôže byť na ťarchu výživou oprávnených detí. Vyživovacia povinnosť je prvoradá povinnosť každého rodiča a túto si rodič musí plniť aj na úkor svojich osobných potrieb. Z obsahu spisu vyplýva, že otec sa nachádza vo výkone trestu odňatia slobody, tu sa nachádzal aj v čase ostatnej úpravy, kedy výslovne súhlasil s výživným v navrhovanej výške 150,- Eur na každú dcéru. Súd tak v uvedenom čase (február 2022) stanovil výživné v uvedenej sume, keď zrejme vychádzal z príjmu otca dosahovaného v čase pred nástupom otca do výkonu trestu odňatia slobody, kedy otec pracoval na stavbách. Voči takto upravenej výške výživného otec nepodal ani odvolanie, rozhodnutie sa tak stalo právoplatným.

10. Naopak, matka si riadne plní svoje povinnosti k maloletým deťom, pričom pre správanie sa otca nemôže sama znášať vyživovaciu povinnosť. Povinný rodič sa má správať tak, aby svoje deti vedel riadne užiť. V konaniach starostlivosti súdu o maloleté deti je na prvom mieste ich záujem, tento je nadradený nad záujem povinného rodiča, v danom prípade otca. Určenie výživného v minimálnom rozsahu nie je tak v záujme maloletého, súd návrh na zníženie nepovažuje za dôvodný, trestná činnosť otca je následkom zavineného konania otca, výsledkom čoho nemôže byť zohľadnenie uvedeného v tom smere, že by súd vymeral otcovi výživné v minimálnom rozsahu. Navyše, od poslednej úpravy výživného opätovne narástli náklady na staršiu maloletú dcéru ako uviedla matka (18,-Eur škôlka), pričom na strane otca k žiadnej zmene pomerov nedošlo. V zásade platí, že súd pri osobách povinných platiť výživné, vychádza zo zárobku dosahovaného pred nástupom do väzby, resp. výkonu trestu odňatia slobody. Určenie výživného v minimálnom rozsahu v zmysle návrhu otca nie je v záujme maloletých detí, súd zmenu na strane otca spočívajúcu v iniciovaní exekučného konania matkou voči otcovi vyhodnotil ako zmenu, ktorá nie je spôsobilá odôvodniť zníženie výživného na maloleté deti, súd preto návrh na zníženie nepovažuje za dôvodný a tento zamietol.

11. Podľa § 52 CMP, žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 58 CMP, o nároku na náhradu a o výške trov konania rozhoduje súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

12. O náhrade trov konania účastníkov rozhodol súd v zmysle § 52 CMP, keď vo výroku II. rozsudku rozhodol, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, nakoľko v mimosporových konaniach je v zásade vylúčený nárok na náhradu trov konania, pričom súd nezistil naplnenie žiadnej z výnimiek upravených v ustanovení § 53 a nasl. CMP.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trnava (§ 355 ods. 1 CSP, § 59 ods. 1 CMP).

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania, a síce ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, podpis, spisová značka konania (§ 127 ods. 1 CSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) (§ 363 CSP).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa Exekučného poriadku.